

PEDAGOG SZKOLNY ZSP nr 4 w WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

mgr Luiza Rybicka

Drogi Uczniu,

zwróć się do pedagoga szkolnego gdy:

- Masz problemy z nauką szkolną, relacjami w klasie lub nie potrafisz porozumieć się z nauczycielem.
- Czujesz potrzebę porozmawiania.
- Masz problem, z którym nie wiesz jak sobie poradzić.
- Byłeś ofiarą lub świadkiem przemocy.
- Zmagasz się z problemami rodzinnymi.
- Masz problem natury materialnej.
- Widzisz konieczność pomocy innym, ale nie wiesz w jaki sposób.
- Masz pomysł, którym chciałbyś się podzielić z innymi.
- Chcesz podzielić się swoim sukcesem i radością.

Drogi Rodzicu,

zwróć się do pedagoga szkolnego gdy:

- niepokoi Cię zachowanie dziecka,
- chcesz porozmawiać o dziecku i Twoich z nim relacjach,
- masz pytania dotyczące wyników w nauce dziecka i jego funkcjonowania w szkole,
- potrzebujesz wsparcia w procesie wychowania,
- masz pytania i nie wiesz do kogo się z nimi zwrócić,
- szukasz pomocy.

Godziny pracy pedagoga szkolnego w roku szkolnym 2011/2012:

Dzień	Godziny
wtorek	10:00-13:00
środa	10:00-13:30
czwartek	10:00-13:30

Dla ucznia:

- Prawa człowieka, dziecka i ucznia.
- Kilka uwag o tym w jaki sposób warto się uczyć.
- Zagrożenia w sieci.

Dla rodziców:

- Jak pomagać dziecku w lekcjach bez wyręczania?
- Agresja - przyczyny i skutki.
- 10 najczęstszych błędów wychowawczych.
- Jak pracować w domu z dzieckiem dyslektycznym?

SPIS TREŚCI:

- **Prawa człowieka, dziecka i ucznia**
- **Kilka uwag o tym w jaki sposób warto się uczyć**
- **Zagrożenia w sieci**

Prawa człowieka, dziecka i ucznia zapisane są w następujących aktach prawnych:

- Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka przyjętej 10 grudnia 1948 roku
- Konwencji o Prawach Dziecka uchwalonej przez ONZ 20 listopada 1999 roku
- Ustawie o systemie oświaty
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 roku w sprawie ramowego statutu publicznej szkoły podstawowej i gimnazjum.
- Ustawie o Rzeczniku Praw Dziecka z 6 stycznia 2000 roku.

*Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
A szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego. (art. 33, 34, 36)
Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawia
I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić. (art. 13, 15, 16, 17)
Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać,
Każdego mogę zawsze na ratunek wzywać. (art. 19, 28, 34, 36, , 37)
Jeśli mama albo tata już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami. (art. 9, 10)
Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania. (art. 5)
Mogę żądać, żeby każdy uznał moje prawa,
A gdy różnię się od innych, to jest moja sprawa. (art. 2, 3, 4, 22, 23, 30)
Tak tu się wiersze poukładały,
Prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały,
Najlepiej jak umiecie.*

Rzecznikiem praw dziecka jest obecnie MAREK MICHALAK

PRAWA UCZNIĄ W POLSKIM SYSTEMIE PRAWNYM

Prawo do edukacji.

Prawo do wyrażania swojej opinii

Prawo do swobody wypowiedzi i informacji.

Zakaz naruszania godności ucznia przez przyjęte w szkole reguły dyscypliny.

Prawo do jawnej i umiarkowanej oceny postępów w nauce.

Prawo do życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno wychowawczym.

Prawo do wpływania na życie szkoły poprzez działalność samorządową.

Prawo do uznania i zachowania tożsamości narodowej.

Prawo do swobody myśli oraz przekonań światopoglądowych i religijnych

W szkole uczeń może poprosić o pomoc :

1. Wychowawcę klasy.
2. Innego nauczyciela, którego darzy zaufaniem.
3. Pedagoga szkolnego.
4. Samorząd Uczniowski
6. Dyrektora zespołu.

Uczniowie mają również swoje obowiązki, czyli obowiązki ucznia.

Każdy uczeń uczący się w naszej szkole ma obowiązek do:

1. systematycznego i aktywnego uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych i w życiu szkoły,
2. systematycznego przygotowywania się do zajęć szkolnych,
3. okazywania szacunku nauczycielom, wychowawcy oraz pracownikom zespołu,
4. przestrzegania zasad higieny osobistej,
5. przybywanie punktualnie na zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne,
6. szanowania i ochrony mienia placówki,
7. godnego reprezentowania szkoły na zewnątrz,
8. uzupełniania braków wynikających z nieobecności na zajęciach.

Kilka uwag o tym w jaki sposób warto się uczyć

Jeśli macie zamiar uczyć się tak, aby:

- wyrwani do odpowiedzi na lekcji umieć dobrze odpowiedzieć
- po lekcji przez dłuższy okres czasu pamiętać o tym, czego się nauczyliście
- przed sprawdzianem czy klasówką minimalną ilość czasu poświęcać na powtórzenie materiału i mimo to uzyskać dobrą ocenę.

To pamiętajcie, że:

- nauka rozpoczyna się na lekcji (uwaga i aktywny udział w lekcji zaoszczędzą Wam sporo czasu, który musielibyście poświęcić na samodzielne opanowywanie nowego materiału, no i jak dobre wrażenie zrobicie!)
- powtarzanie jest matką nauki (niestety nie da się tego uniknąć; mamy taki a nie inny mózg).

Jak powtarzać?

Po przyjsciu do domu, krótkim odpoczynku (rodzaj odpoczynku zależy od Ciebie, pamiętaj jednak o tym, że tlen potrzebny jest do pracy szarych komórek) staraj się przypomnieć o czym uczyliście się na lekcji, dopiero potem "przekartkuj" podręcznik i zeszyt. Warto wtedy odrobić pisemne zadanie, odrabianie go zajmie Wam mniej czasu i będzie niezłym sposobem na dodatkowe utrwalenie materiału, poza tym będziecie mieli je "z głowy".

W przeddzień lekcji, o przyzwoitej porze dnia i po odpoczynku postaraj się znowu przypomnieć, co robiliście na ostatniej lekcji, a następnie czytaj ze zrozumieniem krótkie fragmenty z podręcznika i po ich przeczytaniu sprawdzaj ile udało się zapamiętać z tekstu, zwracaj uwagę na rysunki, wykresy i schematy, konfrontuj z nimi tekst. Przy powtarzaniu pomocne będą pytania często umieszczane pod koniec rozdziału. Powtórzenie bez pomocy podręcznika, ale przy posługiwaniu się rysunkami może zakończyć naukę. Pewność natomiast tego, że w pełni rozumiecie to, czego się uczyliście da Wam rozwiązywanie nowoczesnych testów.

Przed sprawdzianem wystarczy przejrzeć podręcznik, zeszyt, rozwiązać kilka testów, a jeszcze lepiej napisać kilka różnego typu testów rozpoczynając od najprostszych, czyli tzw. testów wyboru (pamiętaj o rysunkach).

Czy to już wszystko? NIE!!!

- Twój tydzień powinien być rozsądnie zaplanowany, zgodnie z planem lekcji i zajęć pozalekcyjnych.
- Przed przystąpieniem do nauki musisz nastawić się do niej pozytywnie; dużo łatwiej, przyjemniej i szybciej będziesz się uczyć.
- W ciągu nauki rób krótkie przerwy, a naukę łatwiejszych i trudniejszych przedmiotów "przeplataj". Może warto zacząć od przedmiotu mniej przez Ciebie lubianego. Cóż to za ulga, jeśli nie będzie wisiał nad Tobą jak miecz Damoklesa!
- Pamiętaj o wypoczynku i regeneracji organizmu, duży wysiłek fizyczny odstresowuje, podobnie jak kontakt z przyrodą, pływanie, taniec i odpowiednia muzyka. Pamiętaj o odpowiedniej ilości snu przed północą!

- Unikaj zaległości w nauce; są powodem wielu niepotrzebnych napięć i stresów. Wynikające z zaległości braki dają o sobie znać w najmniej odpowiednich momentach.
- Będziesz się mniej męczyć przy nauce jeśli zapewnisz sobie: odpowiednie oświetlenie, prawidłową postawę (odpowiednia wysokość stołu i krzesła) i ciszę.

ZAGROŻENIA W SIECI

Szkodliwe treści – to takie teksty, zdjęcia, filmy i nagrania, które są nielegalne lub przeznaczone tylko dla dorosłych. Kontakt z nimi może być dla Ciebie przykry, mogą Cię przestraszyć, zawstydzić lub spowodować, że poczujesz się źle.

Nielegalne są:

- treści pornograficzne, zwłaszcza z udziałem dzieci, oraz wtedy, kiedy strona nie ostrzega, że materiały są przeznaczone dla osób dorosłych;
- strony, na których ktoś zachęca do nienawiści wobec osób innego koloru skóry, mieszkających w innym kraju lub mających inne wyznanie. Karalne jest również publiczne znieważanie ludzi za to, że mają inny kolor skóry, mieszkają w innym kraju lub są innej wiary;
- nawołujące publicznie do popełnienia przestępstwa.

Pamiętaj, że możesz na nie natrafić zupełnie przypadkowo, to się zdarza i nie ma w tym Twojej winy. Jeśli zdarzyło Ci się napotkać w Internecie szkodliwe treści – powiedz o tym rodzicom lub zaufanej osobie dorosłej, a ona niech skontaktuje się z dyzurnet.pl, aby treści te zostały usunięte i nikomu już nie zagrażały.

Niebezpieczne kontakty – pamiętaj, że nie wszyscy w Internecie mają wobec Ciebie dobre zamiary, nawet jeśli tak mówią. W Internecie łatwiej niż w prawdziwym życiu jest oszukiwać. Nie wierz, we wszystko, co usłyszysz od osób, które znasz tylko w Internecie. Nie wolno się też z takimi osobami spotykać – ktoś może mówić, że ma tyle lat co Ty, a tak naprawdę jest dorosłą osobą!

Szkodliwe kontakty – zdarzyć się może, że ktoś obrazi Cię na czacie, wyśle nieprzyjemnego e-maila lub wiadomość na komunikatorze, a może po prostu pisze do Ciebie, choć Ty tego nie chcesz. Może to być ktoś, kto Cię zna, ale może też to być osoba nieznamąca, która uważa, że takie zachowanie to dobry żart. Zwykle ktoś taki myśli też, że w Internecie można robić co się chce i nikt nie dowie się,

kim jest. To nieprawda. W Internecie każdy zostawia ślady, po których policja może go znaleźć. Publiczne obrażanie to również przestępstwo. Jeśli zdarzy Ci się, że internetowy kontakt sprawia Ci przykrość, powiedz o tym rodzicom lub zaufanej osobie dorosłej. Możesz również skontaktować się z helpline.org.pl - specjaliści poradzą Ci co zrobić.

Zagrożenie ze strony sekt - sekty to grupy religijne, które są niebezpieczne i szkodliwe dla swoich członków. Początkowo członkowie sekty wydają się być miłymi i szczęśliwymi ludźmi, z czasem jednak żądają bezwzględnego posłuszeństwa, przynoszenia pieniędzy lub wartościowych przedmiotów, ciężkiej pracy lub zerwania kontaktu z rodziną i znajomymi. Sekty mogą wydawać się czymś dobrym zwłaszcza dla tych, którzy czują się nieszczęśliwi w domu lub wśród znajomych - takie osoby często są werbowane (wciągane) do sekt. Jeśli zaniepokoi Cię coś w zachowaniu Twoich znajomych, coś wyda się dziwne lub podejrzane - powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej lub koledze czy koleżance - niech powiedzą, co myślą.

Wirusy i złośliwe programy – wirusy i inne złośliwe programy mogą zniszczyć pliki na Twoim komputerze, albo sprawić, że korzystanie z niego będzie trudne lub nawet niemożliwe – przestanie działać tak jak powinien. Nie ma całkowicie skutecznej ochrony przed wirusami i złośliwymi programami. Chronić należy się poprzez stosowanie antywirusa (pamiętaj o regularnym uaktualnianiu jego bazy – pozwoli mu to rozpoznawać nowe zagrożenia) i zapory sieciowej. Bardzo ważne jest również korzystanie tylko z tych programów, płyt, dyskietek i pendrive'ów, na których wiemy co się znajduje. Tę samą zasadę warto stosować również do nieznanymi stron internetowych.

Który antywirus jest najlepszy? Nie ma takiego, każdy ma wady i zalety. Przy wyborze konkretnego programu warto zwrócić uwagę czy ma monitor antywirusowy (skanuje pliki podczas korzystania z nich, nie tylko kiedy sami to zrobimy) oraz czy często i regularnie dostępne są w Internecie aktualizacje bazy (najlepiej gdyby ściągały się same - wtedy nie trzeba pamiętać o aktualizacji). Poniżej adresy pod którymi znajdziesz przykładowe darmowe antywirusy:
www.avg.pl - polska strona programu AVG (darmowa jest wersja AVG Free)
www.avast.pl - polska strona programu avast!
www.free-av.com - strona programu Avira AntiVir (darmowa jest wersja Avira AntiVir PersonalEdition Classic)

Spam – spam można porównać do ulotek zostawianych przed drzwiami lub wkładanych za wycieraczki samochodów. Spam może przeszkadzać w znalezieniu w nim listu na który czekasz, może też zawierać szkodliwe treści i wirusy. Dlatego warto korzystać w anty-spamu w poczcie, a swój adres e-mail chronić i nie podawać nikomu bez potrzeby, zwłaszcza w Internecie, gdzie każdy może go znaleźć. Podstawowy sposób ochrony przy podawaniu adresu

- dodawanie niepotrzebnych słów i liter, np.

mojadresUSUŃ_TO@serwerpocztowy.pl Pamiętaj, aby wyraźnie zaznaczać co nie jest częścią Twojego adresu w ten sposób, aby każdy czytający go człowiek wiedział, co usunąć (programy szukające w Sieci adresów raczej nie będą umiały tego zrobić).

- zastępowanie znaków w adresie słowami, np.

mojadresMAŁPKAserwerpocztowyKROPKApl

Ujawnienie Twoich prywatnych danych – Twoje prywatne dane nie powinny wpaść w niepowołane ręce! Adres e-mail, numer telefonu, adres czy zdjęcie czy różnego rodzaju hasła (do poczty, komunikatora, czatu) to informacje, które należy chronić w trosce o własne bezpieczeństwo. Przecież nie chcesz dostawać spamu lub żeby każdy wiedział, gdzie mieszkasz i mógł do Ciebie przyjść czy zmienił tak Twoje zdjęcie w komputerze, że będzie Ci przykro, będą się z Ciebie śmiać. To samo dotyczy danych Twoich kolegów i koleżanek – odmawiaj, jeśli ktoś Cię o to poprosi – przecież nie chcesz, by im stało się coś złego.

(Zródło: /www.dzieckowsieci.pl/)

SPIS TREŚCI:

- **Jak pomagać dziecku w lekcjach bez wyręczania?**
- **Agresja - przyczyny i skutki**
- **10 najczęstszych błędów wychowawczych**
- **Jak pracować w domu z dzieckiem dyslektycznym?**

Jak pomagać dziecku w lekcjach bez wyręczania?

„Tato, jaka jest najdłuższa rzeka na świecie?” pyta dziecko, ziewając pochylone nad zeszytem. A tata odruchowo udziela odpowiedzi.

W ten oto sposób jesteś „zmanipulowany” w odrabianie lekcji. Okazuje się, że jest wielu rodziców, którzy w podobny sposób pomagają swoim pociechom.

W jaki sposób pomóc dziecku w odrabianiu lekcji, unikając jednocześnie sytuacji, w której je po prostu wyręczasz?

Oto kilka pomocnych wskazówek:

- ❖ **Planowanie zadań.** Ta umiejętność przyda się na całe życie. Omów z dzieckiem kolejność działań, jakie należy wykonać „krok po kroku”. Poproś dziecko o powtórzenie tego, co razem ustaliliście.
- ❖ **Dobra organizacja.** Zapewnij dziecku stałe miejsce, odpowiednie do odrabiania pracy domowej i przechowywania podręczników, zeszytów, pomocy szkolnych itp. Postaraj się przyzwyczaić dziecko do chowania, układania rzeczy po skończonej pracy, a także do pakowania plecaka na następną dzień – koniecznie zgodnie z planem lekcji.
- ❖ **Koncentracja.** Dzieci nie potrafią uczyć się przy włączonym TV, radio, komputerze. Dobrze jest, aby dziecko odrabiało lekcje w tym samym czasie, kiedy reszta domowników również zajęta jest jakąś pracą.
- ❖ **Satysfakcja.** Warto nagradzać dziecko za systematyczną naukę. Nie chodzi tu o nagrody typowo materialne, ale przede wszystkim o pokazanie mu, że można być dumnym z wykonanej pracy. Powiedz np. ” To wspaniałe uczucie – mieć zakończoną pracę, prawda?”.

Agresja - przyczyny i skutki

Agresja z języka łacińskiego (Aggressio) oznacza napaść, a w psychologicznym rozumieniu to spowodowanie szkody psychicznej lub fizycznej. Tyle suchych regułek. W przypadku dzieci agresja często łączy się z brakiem posłuszeństwa.

Przez agresję rozumie się działania, które powodują uszkodzenie innym. Dzieci zazwyczaj przedstawiają dwie formy agresji: instrumentalną i wroga. Zanika ona wraz z dorastaniem, i osiągnięciem zachowań

Ta pierwsza występuje w dążeniu do osiągnięcia czegoś upragnionego, jak na przykład: przedmiotu lub miejsca. Agresywne dziecko popycha, uderza swojego rówieśnika, ofiarę. Agresja wroga cechuje się sprawianiem bólu innej osobie, zarówno przez odwet, jak i sposób ustalania dominacji. Niestety ten rodzaj agresji niekoniecznie musi przechodzić wraz z wiekiem. W obu przypadkach agresja przejawia się częściej u chłopców niż dziewczynek i może się ona przejawiać biciem, popychaniem, obrażaniem, groźbą pobicia. Uzasadnić to można większą sprawnością fizyczną chłopców oraz wpływami kulturowymi i określić to można jako rodzaj agresji fizycznej. Agresja fizyczna zazwyczaj ustępuje miejsca agresji werbalnej. Werbalna objawia się wyzwiskami, obelgami, czy też awanturowaniem się. Ponadto istnieje także forma agresji zrytualizowanej, związana ściśle z kulturą różnych społeczeństw. Niektóre kultury są prawie całkiem pozbawione agresji, inne zaś od wieków borykają się z jej problemami i skutkami.

Rozważając sprawę agresji kryminalnej wynika, że nie każde przestępstwo jest zachowaniem agresywnym i nie każda agresja jest przestępstwem. Agresja wywołwana jest przez prowokację w formie fizycznej lub słownych obelg. Kolejnym czynnikiem powodującym stan agresji jest pobudzenie emocjonalne. Także czynniki genetyczne odgrywają tutaj dużą rolę. Podobnie jak w przypadku innych zachowań, agresji uczymy się nie tylko na podstawie własnych doświadczeń, ale także obserwując zachowanie innych oraz skutki, do jakich ona prowadzi. Prawdziwym powodem powszechności agresji zdaje się jej skuteczność jako uniwersalnego sposobu na zdobycie różnorodnych dóbr i celów.

Oglądanie przemocy w telewizji jest związane z agresją u młodych widzów. Nabywają oni pewne wzorce i następnie naśladują w relacjach międzyludzkich. Niestety ludzie dorośli są współautorami programów przesyconych agresją, brutalnością, bólem, to oni są głównymi sprawcami piętrzącej się agresji, która stała się bolączką końca dwudziestego wieku. Media, które z pełną tego świadomością osłabiają normy etyczne zakazujące krzywdzenia innego człowieka lub zwierzęcia, również przyczyniają się do zachowań agresywnych. Zakaz krzywdzenia innych jest powszechnym składnikiem systemów etycznych – w tym religii jak na przykład: chrześcijaństwa, islamu i buddyzmu – jednak społeczna norma zakazująca agresji nie zawsze w rzeczywistości funkcjonuje. Niestety często agresja prowadzi do spirali przemocy. Również tolerowanie agresji wzmacnia ten sposób zachowania.

Sprzeciw oraz przeciwdziałanie agresji idzie z nią w parze. Dwa sposoby do walki z zachowaniami agresywnymi to rozładowanie napięcia oraz karanie. W przypadku

dzieci, które przejawiają agresję powinno się je kontrolować i otoczyć szczególną opieką przez rodziców, wychowawcę klasy czy też pedagoga szkolnego. Szkoła, która uczestniczy w wychowaniu młodzieży jest podstawową instytucją wpływającą na rozwój właściwych zachowań. Organizowanie zajęć mających na celu rozwój zainteresowań dzieci jest drogą wyjścia od tego by telewizor i inne media nie miały wyłącznego wpływu na kształtowanie osobowości młodego człowieka. By agresja z jaką spotykają się młodzi ludzie w filmach, programach telewizyjnych, grach komputerowych była odbierana z krytyką wobec bezmyślnych jej twórców.

Opracowano na podstawie:

Psychologia Rozwoju Człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka, Tom 2, red.: B. Harwas-Napierała i J. Trempała, Warszawa 2001.

J. Strelau, Psychologia, Tom 3, Gdańsk 2000.

10 Najczęstszych błędów wychowawczych

1. Rygoryzm

Wychowanie dziecka nie jest skuteczne, gdy opiera się jedynie na nakazywaniu, straszaniu, kontrolowaniu lub zmuszaniu. Dom rodzinny nie może być jak jednostka wojskowa, w której maluch słyszy tylko komendy typu "zrób, przynieś, idź". Traktując pociechę w taki sposób, odbierzemy jej poczucie bezpieczeństwa i uniemożliwimy prawidłowy rozwój emocjonalny.

Jak twierdzi publicystka, Lilla Kwiatkowska, "Nie znaczy to, że powinniśmy pozwalać na wszystko, ale powinniśmy dostosować swoje wymagania do ich wieku. Nie można żyć w kłamstwie, bo dzieci staną się takie same, ktoś powiedział, że kiedy słyszymy - zapominamy, kiedy widzimy - pamiętamy długo. Dlatego nie można powtarzać o szacunku wobec drugiego człowieka i bić np. żony, nie można mówić o tym, że słowa zmieniły znaczenie i że kraść to znaczy radzić sobie w życiu."

2. Porównywanie dziecka do innych

Każde dziecko to rozwijające się we własnym tempie indywiduum, dlatego nie powinniśmy porównywać naszej pociechy do innych. Choć jest to stwierdzenie wręcz oczywiste, większość rodziców i tak robi to mimowolnie.

3. Agresja

Wojciech Eichelberger, autor książki "Jak wychowywać szczęśliwie dzieci" twierdzi, iż w relacjach z dziećmi obowiązuje zasada walizki: co włożysz, to wyjmiesz. Jeżeli więc nie chcesz, aby Twoje dziecko było w życiu dorosłym znerwicowane i agresywne, sam(a) trzymaj nerwy na wodzy. Nie potrafisz? Zaczynaj nad sobą pracować!

4. Hamowanie aktywności

Nigdy nie zapominaj o tym, że Twoje dziecko zasługuje na szacunek. Nie zakazuj mu aktywności, nie narzucaj poleceń i niechcianych zadań tylko dlatego, że masz takie "wizymisję". Pozwól maluchowi usamodzielniać się i rozwijać we własnym tempie. Licz się z jego zdaniem i zawsze słuchaj tego, co ma Ci do powiedzenia.

Psychologiczne skutki hamowania aktywności dziecka to: podporządkowanie z lęku przed rodzicem, zaniżenie samooceny, spadek nastroju. Z upływem czasu maluch może się buntować, próbować łamać zakazy, obrażać się i izolować.

5. Obojętność

Twoja latorośl potrzebuje dużo miłości. Niestety, nie każdy rodzic potrafi uzewnętrznić swoje emocje i okazywać czułość - nawet własnemu dziecku. Warto zmienić to w sobie, gdyż obojętność nie przynosi niczego dobrego - ani Tobie, ani otoczeniu.

Obojętność w psychologii nazywana jest błędem zimnym (Ziemska M., "Postawy rodzicielskie"). Dziecko obojętnej mamy nie wierzy w siebie, ma niską samoocenę oraz może zachowywać się destrukcyjnie, "zebrząc" o uczucia.

6.Rozpieszczanie

Słownik języka polskiego definiuje słowo "rozpieścić" jako "zepsuć zbytym pobłażaniem, dogadzaniem komuś". Jakże zatem jest dziecko, któremu zbyt ulegamy? Taki maluch ma problemy z ustalaniem granic i nie czuje gruntu pod nogami. Wbrew pozorom, rozpieszczone dziecko jest bardzo nieszczęśliwe. Rodzice natomiast nie widzą nic złego w swojej postawie. Tymczasem prawda jest bardzo smutna - otoczenie rozpieszczonego dziecka robi dosłownie wszystko, aby zabić w nim samodzielność i odebrać wiarę we własne siły.

7.Idealizacja dziecka

Według psycholog Kamili Podoba-Mielcarz, idealizacja dziecka nie pogarsza percepcji rodziców jako wychowawców.

"Jednak dzieje się tak tylko do pewnego wieku, a poza tym wytwarza się nadmierne uzależnienie od rodziców, co wtórnie hamuje rozwój indywidualności, sprawności, kompetencji społecznych i przysparza kłopotów z przystosowaniem poza środowiskiem rodzinnym" - alarmuje psycholog.

8.Nadopiekuńczość

Chcesz, aby Twoje dziecko do końca życia było niezaradne i uzależnione od Ciebie? Chyba niekoniecznie...

"Rodzice nadmiernie opiekuńczy zabiegają o zgromadzenie wokół dziecka wszystkich potrzebnych mu dóbr i usiłują wykluczyć samodzielność dziecka w zakresie ich zdobywania i użytkowania. Usuwają z drogi dziecka wszystkie przeszkody, rozwiązują za nie wszelkie trudności, za nic nie krytykują. Często rodzice ulegają zachciankom dziecka i jego dążeniom, nie dostrzegając, że nie wszystkie pragnienia są korzystne z punktu widzenia przystosowania. Nadmierna opieka może łączyć się z nadmierną czułością i daleko posuniętą kontrolą poczynań dziecka. Inną formą może być przedłużenie opieki związanej z okresem niemowlęctwa" - definiują Wojna i M. Lipińska (1985).

9. Wychowanie bezstresowe

Współcześni rodzice dość często decydują się na bezstresowe wychowanie swojej pociechy i podążanie za zasadą "róbcie, co chcecie". Niestety, pustkę wychowawczą maluchy wypełniają tym, co najgorsze.

"To do czego młodzi dążą, nie zawsze jest słuszne. Rodzice mają obowiązek uświadomienia dzieciom popełnianych przez nich błędów.

10. Eksponowanie siebie

Eksponowanie siebie jest jednym z najsilniej zapamiętywanych przez dziecko błędów. Jego wpływ na funkcjonowanie dziecka w społeczeństwie psychologowie określają jako zdecydowanie niekorzystny.

"Tylko część błędów popełnianych przez rodziców jest przez nich uświadamiana w pełni i to nieraz już po czasie, gdy ujawniają się ich niekorzystne skutki. Skutki te wiążą często obronnie nie ze swoim postępowaniem, lecz z właściwościami dziecka, sytuacji. Dlatego też trudne, ale i bardzo ważne jest uwrażliwienie rodziców na własne błędy"

Jak pracować w domu z dzieckiem dyslektycznym wybór ćwiczeń

Ćwiczenia percepcji słuchowej

Powtarzanie wyrazów, krótkich zdań, opowiadań.

Wymienianie jak największej liczby wyrazów zaczynających się lub kończących na określonej głosce.

Tworzenie wyrazów rozpoczynających się od danej sylaby.

Podawanie głoski ze względu na jej lokalizację (pierwsza, druga, ostatnia).

Powtarzanie (tworzenie) par słów opozycyjnych, np.: bary- pary, głos - kłos, data - tata.

Ćwiczenia percepcji wzrokowej

Uzupełnianie brakujących elementów w rysunkach, obrazkach.

Szukanie różnic i podobieństw między obrazkami.

Śledzenie wzrokiem biegu linii ograniczonych punktami (cyfry i litery).

Śledzenie wzrokiem po śladzie linii łączących figury, tam i z powrotem .

Zapamiętywanie kształtu figur i ich rozmieszczenia.

Wyodrębnianie liter w wyrazach, podkreślanie ich barwnym ołówkiem.

Odczytywanie par wyrazów w kolumnach - wyrazy podobne optycznie, jak i w brzmieniu fonetycznym.

Odczytywanie wyrazów w pionie (metoda wertykalna).

Czytanie tekstu sylabami (pionowo).

Tworzenie wyrazów rozpoczynających się od liter najczęściej mylonych: n-u-m, d-p-b, p-g.

Składanie pociętych liter, wyrazów wg wzoru.

Tworzenie tekstu z rozsypanki wyrazowej, zapisywanie zdań.

Ćwiczenia sprawności manualnej

Malowanie farbami dużych kształtów oraz ich zamalowywanie.

Malowanie farbami (pędzlem, palcem, pęczkiem waty) celem wyrabiania właściwego nacisku.

Rysowanie przez kalkę techniczną.

Pogrubianie konturów, obwodzenie po śladach linii pojedynczych szlaków, obrazków, figur geometrycznych.

Wycinanie po liniach prostych, falistych, łamanych.

Pisanie palcem po tacy, której powierzchnia pokryta jest warstwą drobnej kaszy.

Wyklejanie napisu plasteliną i obwodzenie po nim palcem.

Origami papierowe.

Ćwiczenia w czytaniu

Labirynty - odczytywanie haseł z liter zebranych po drodze.

Łączenie w pary wyrazów różniących się jedną literą.

Podkreślanie wśród rozsypanki wyrazowej wyrazów pięcioliterowych, sześcioliterowych itd.

Wyszukiwanie wyrazów ukrytych w podanych słowach.

Tworzenie anagramów (tworzenie wyrazów z poprzestawianych liter).

Uzupełnianie luk w tekście wyrazami umieszczonymi poniżej.

Wykreślanie z tekstu niepotrzebnych (nie pasujących do kontekstu) wyrazów.

Czytanie "we dwoje"

Czytanie "we dwoje" prowadzi się wtedy, gdy dziecko ma znaczne trudności, np. czyta po literze, nie potrafi złożyć liter w całość.

Rodzic czyta powoli, ale tak, aby nie dzielić wyrazów, lecz starać się odczytać je w całości.

Można przy tym wyraz "rozciągnąć" tak, jakby się śpiewało.

Głos dorosłego powinien być cichy, natomiast dziecka głośny, wyraźnie słyszalny.

W miarę poprawy, głos dorosłego będzie stopniowo zanikał, a śpiewne rozciąganie ulegało skróceniu.

Czytanie takie nie powinno przekraczać 10 minut, ale ćwiczyć je trzeba codziennie.

Czytanie pod kontrolą dorosłego

Czytanie pod kontrolą prowadzi się, gdy dziecko już nie literuje i potrafi czytać samodzielnie, chociaż jeszcze nie całkiem poprawnie.

Dziecko czyta powoli, a dorosły poprawia jego błędy (błędnie przeczytane słowa należy odczytać ponownie), zwracając uwagę również na interpunkcję.

Dziecko czytając posługuje się wskazówką zrobioną z twardego pokolorowanego kartonu.

Przesuwa ją w sposób ciągły pod wierszami tekstu (wskazówka "prowadzi" oczy dziecka, reguluje tempo oraz kierunek ruchu gałek ocznych),

po każdym czytaniu dziecko powinno opowiedzieć co przeczytało

jeśli opowiada niedokładnie, należy pomóc mu pytaniami

jeśli z opowiadania wynika, że nie rozumie treści, powinno ponownie przeczytać tekst

ostatnim etapem może być namalowanie obrazka związanego z treścią czytanki lub (i) rozmowa na jej temat.

Ćwiczenia w pisaniu

Uwagi wstępne:

ćwiczenia w pisaniu należy prowadzić systematycznie, w przeznaczonym do tego osobnym zeszytcie.

ich podstawą powinny być teksty przeznaczone dla określonego wieku (np. z podręczników szkolnych, zbiorów dydaktycznych itp.).

każde ćwiczenie warto opatrzyć datą.

w zapisach nie powinno być skreśleń. Każdy błąd ma być wymazany za pomocą korektora lub gumki, a wyraz lub jego fragment napisany ponownie.

co jakiś czas (przynajmniej raz w miesiącu), zeszyt ćwiczeń powinien być sprawdzany przez nauczyciela.

Czytanie zapamiętywanie i zapisywanie z pamięci zestawu wyrazów.

Układanie zdań z wykorzystaniem wszystkich podanych wyrazów.

Dopisywanie do podanego zestawu wyrazów, wyrazów o podobnym znaczeniu.

Tworzenie łańcucha wyrazów z trudnościami ortograficznymi. Każdy następny wyraz zaczyna się od ostatniej litery poprzedniego.

Dopisywanie synonimów do podanych wyrazów (np.z uwzględnieniem ch-h).

Rozwiązywanie diagramów, krzyżówek, rebusów.

Pisanie z pamięci (wg. M Szurmiak)

Ćwiczenia w pisaniu z pamięci należy stosować, gdy dziecko opanowało już umiejętność zapisywania i odczytywania wyrazów. Przebiegać one powinny w następującej kolejności: Dziecko odczytuje zdanie wybrane do pisania (podpis pod obrazkiem, krótkie zdanie z elementarza).

Liczy na palcach wyrazy w nim zawarte wymawiając je głośno.

Spoglądając na wzór, układa całe zdania z liter ruchomego alfabetu.

Każdy wyraz dzieli na litery, wymawiając odpowiednie głoski i biorąc każdą literę do ręki.

Klaszcze tyle razy, ile jest liter w wyrazie, albo stuka ołówkiem o stolik.

Składa zdania z powrotem i odczytuje je całe jeszcze raz.

Każdy wyraz dzieli na sylaby, a następnie wyklaskuje (wystukuje) liczbę sylab w wyrazie.

Zasłania zdanie kartką papieru i pisze w zeszycie, dyktując sobie półgłosem po sylabie.

Porównuje zapis z tekstem i poprawia samodzielnie ewentualne błędy.

Rodzic kontroluje poprawność zapisu.

Jednorazowa dawka pisania z pamięci nie powinna przekraczać 2-3 zdań. W miarę uzyskiwania efektów należy odchodzić stopniowo od początkowych etapów (np. układania z ruchomego alfabetu).

Pisanie ze słuchu (wg. M Szurmiak)

Ćwiczenia w pisaniu ze słuchu stosuje się, gdy dziecko umie już poprawnie pisać z pamięci.

Rodzic czyta dziecku głośno całe dyktando (3-4, potem więcej zdań) i sprawdza, czy dziecko zrozumiało treść.

Czyta pierwsze zdanie, dziecko powtarza i liczy na palcach wyrazy (na początku nie powinno być więcej jak 3-4 wyrazy).

Trudniejsze wyrazy dziecko układa z ruchomego alfabetu albo (starsze dzieci) wyszukuje w słowniku.

Dzieli te wyrazy na litery i sylaby.

Prowadzący ćwiczenie powtórnie czyta całe zdania, a potem zasłania ułożony trudny wyraz (lub zamyka słowniczek).

Dziecko zapisuje całe zdanie, a rodzic sprawdza, czy napisało dobrze i poleca poprawić błędy (dziecko pisze ołówkiem).

Należy pamiętać o tym, że dyktując trzeba wyraźnie wymawiać każdy wyraz, aby dziecko mogło usłyszeć wszystkie występujące w nim głoski.

Dyktando w 10 punktach - z komentarzem ortograficznym (opr. M. Bogdanowicz)

Umów się z dzieckiem, że codziennie będziecie robić dyktando obejmujące 3 zdania. Wymyślcie wspólnie nagrodę po każdym tygodniu pracy.

Zaznacz w książce dziecka 3 zdania i przeczytaj na głos pierwsze zdanie.

Dziecko powtarza zdanie i omawia pisownię każdego wyrazu (podaje zasady pisowni).

Dziecko zapisuje zdanie (podobnie postępuje z następnymi zdaniami).

Dziecko samodzielnie sprawdza cały napisany tekst.

Dorosły sprawdza tekst. Jeżeli znajdzie błędy, podaje ich liczbę.

Dziecko ponownie sprawdza tekst z pomocą słownika ortograficznego.

Dorosły sprawdza poprawiony tekst. Jeżeli nadal są błędy, wskazuje tekst, z którego dyktował zdania.

Dziecko porównuje napisany tekst ze wzorem i ostatecznie poprawia błędy.

Dziecko opracowuje błędnie napisane wyrazy (np. podaje zasady pisowni, wyrazy pokrewne, odmienia wyraz przez przypadki, wymienia na inne formy).

Uwagi:

Podstawowym założeniem stosowania techniki: dyktando z komentarzem ortograficznym jest przeświadczenie o możliwości utrwalenia zasad pisowni i wytworzenia pełnej świadomości ortograficznej przez przekształcenie się nawyku "głośnego myślenia" - określenia zasad pisowni - w nawyk cichego przypominania ich sobie podczas pisania.

Kolejnym zadaniem ćwiczenia jest wytworzenie nawyku dokładnego sprawdzania i poprawiania każdej pracy pisemnej po napisaniu.

Dziecko ma prawo do popełnienia błędu, ale nie ma prawa pozostawić go bez poprawienia.

Warunkiem uzyskania tych efektów jest wykonywanie omawianego ćwiczenia krótko, lecz systematycznie oraz zawarcie umowy z dzieckiem co do czasu pracy (codziennie), liczby dyktowanych zdań (zawsze tej samej) oraz nagrody (po każdym tygodniu ćwiczeń).

W ten sposób dziecko nie będzie usiłowało tych spraw stale z nami negocjować.

Tak więc ćwiczenie " dyktando w 10 punktach " ma :

utrwalić znajomość zasad pisowni

wytworzyć nawyk stałego przywoływania zasad ortograficznych podczas pisania

wytworzyć nawyk stałego sprawdzania napisanego tekstu, a więc poczucie odpowiedzialności za napisany tekst.

Jak sobie radzić?

Tygodniowe ćwiczenia poprawnej pisowni - samodzielna praca starszych uczniów. (opr. M. Bogdanowicz)

- Przygotowanie.

załóż zeszyt do ćwiczeń ortograficznych

powtórz i utwórz zasady pisowni

na końcu zeszytu załóż "Słowniczek Trudnych Wyrazów".

Pisanie z pamięci - co dzień.

przeczytaj uważnie wybrany przez siebie, lub wskazany przez nauczyciela, fragment tekstu (ok. 5 zdań niezbyt długich, po ok. 5 wyrazów w zdaniu)

przeczytaj pierwsze zdanie zapamiętując tekst i pisownię wyrazów; uzasadnij pisownię trudnych wyrazów

powiedz tekst z pamięci

przeczytaj powtórnie zdanie sprawdzając, czy dobrze zapamiętałeś

napisz tekst z pamięci

sprawdź zapis i nanieś poprawki

porównaj zapis ze zdaniem wzorcowym i nanieś poprawki

zakryj zdanie wzorcowe i napisane

napisz powtórnie to samo zdanie

sprawdź zapis.

Poprawa błędów.

wypisz wyrazy, w których popełniłeś błędy i uzasadnij poprawną pisownię
wyrazy te zastosuj w krzyżówce, ułóż z nimi zdania, utwórz rodzinę wyrazów pokrewnych,
wykonaj ćwiczenie utrwalające pisownię (bibliografia).

wpisz je do "Słownika Trudnych Wyrazów" (na końcu zeszytu).

Sprawdzian - co tydzień.

pracuj codziennie, zapisując datę przy wykonywanych ćwiczeniach

po tygodniu ćwiczeń poproś kogoś, aby podyktował ci zdania, które codziennie pisałeś
sprawdź, o ile błędów mniej zrobiłeś niż poprzednio, i popraw je (wg wzoru).

Po każdym tygodniu ćwiczeń pokaż zeszyt nauczycielowi.

APEL TWOJEGO DZIECKA !!!

NIE psuj mnie. Dobrze wiem, że nie powinienem mieć tego wszystkiego, czego się domagam.

To tylko próba sił z mojej strony.

NIE bój się stanowczości. Właśnie tego potrzebuję - poczucia bezpieczeństwa.

NIE bagatelizuj moich złych nawyków.

Tylko ty możesz pomóc mi zwalczyć zło, póki jest to jeszcze w ogóle możliwe.

NIE rób ze mnie większego dziecka niż jestem.

To sprawia, że przyjmuję postawę głupio dorosłą.

NIE zwracaj mi uwagi przy innych ludziach, jeśli nie jest to absolutnie konieczne.

O wiele bardziej przejmuję się tym, co mówisz, jeśli rozmawiamy w cztery oczy.

NIE chroń mnie przed konsekwencjami.

Czasami dobrze jest nauczyć się rzeczy bolesnych i nieprzyjemnych.

NIE wmawiaj mi, że błędy, które popełniam są grzechem.

To zagraża mojemu poczuciu wartości.

NIE przejmuj się za bardzo, gdy mówię, że cię nienawidzę.

To nie ty jesteś moim wrogiem, lecz twoja miażdżąca przewaga.

NIE zwracaj zbytnej uwagi na moje drobne dolegliwości.

Czasami wykorzystuję je, by przyciągnąć twoją uwagę.

NIE zrzedź. W przeciwnym razie muszę się przed tobą bronić i robię się głuchy.

NIE dawaj mi obietnic bez pokrycia.

Czuję się przeraźliwie stłamszony, kiedy nic z tego wszystkiego nie wychodzi.

NIE zapominaj, że jeszcze trudno mi jest precyzyjnie wyrazić myśli.

To dlatego nie zawsze się rozumiemy.

NIE sprawdzaj z uporem maniaka mojej uczciwości.

Zbyt łatwo strach zmusza mnie do kłamstwa.

NIE bądź niekonsekwentny.

To mnie ogłupia i wtedy tracę całą moją wiarę w ciebie.

NIE odtrącaj mnie, gdy dręcę cię pytaniami.

Może się wkrótce okazać, że zamiast prosić cię o wyjaśnienia, poszukam ich gdzie indziej.

NIE wmawiaj mi, że moje lęki są głupie. One po prostu są.

NIE rób z siebie nieskazitelnego ideału.

Prawda na twój temat byłaby w przyszłości nie do zniesienia.

**NIE wyobrażaj sobie, iż przepraszając mnie stracisz autorytet,
Za uczciwą grę umiem podziękować miłością, o jakiej nawet ci się nie śniło.**

**NIE zapominaj, że uwielbiam wszelkiego rodzaju eksperymenty. To
po prostu mój sposób na życie, więc przymknij na to oczy.**

NIE bądź ślepy i przyznaj, że ja też rosę.

**Wiem jak trudno dotrzymać mi kroku w tym galopie, [ale](#) zrób co możesz, żeby nam się to
udało.**

NIE bój się miłości. Nigdy